

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

23.4.2026 г.

X РД09-1806/23.04.2026 г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Lyubka Ivanova Stoyanova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация за професия код **081105** „Агроекология и растителна защита“ от професионално направление код **0811** „Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство“ съгласно приложението.

23.4.2026 г.

X

ПРОФ. СЕРГЕЙ ИГНАТОВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Nataliya Stoycheva Mihalevska

Приложение

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление					
Код: 0811	Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство				
Професия					
Код: 081105	Агроекология и растителна защита				
Степени на професионална квалификация		-	II	III	IV
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		-	3	4	5
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		-	3	4	5

София, 2026 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавен изпит за придобиване на втора, трета и четвърта степен на професионална квалификация по професия код 081105 „Агроекология и растителна защита“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на всяка степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция);
- критерии за оценяване на изпитните теми;
- указания за разработване на писмен тест;
- указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация;
- критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита.

2. Част по практика на професията

- указания за съдържанието на индивидуалните задания;
- критерии за оценяване на индивидуалните задания.

3. Система за оценяване

4. Приложения

- образец на изпитен билет – част по теория на професията;
- образец на индивидуално задание по практика;
- образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
- образец на рецензия на дипломен проект.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Зърнено-житни култури. Болести и неприятели по житните култури. Биологично земеделие. Машини за прибиране на реколтата

Зърнено-житни култури – видове и ботанически особености. Технология на отглеждане на пшеница и царевица – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Болести по пшеницата и неприятели – причинители и симптоматика. Принципи на биологичното земеделие. Зърнокомбайн за прибиране на зимни зърнено-житни култури – предназначение, общо устройство и работен процес.

Дидактически материали: схеми и снимков материал на зърнокомбайн

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Посочва и описва видовете зърнено-житни култури и ботаническите им особености	12
2. Описва основните технологични операции при отглеждане на пшеница	14
3. Описва основните технологични операции при отглеждане на царевица	14
4. Назовава икономически важните болести по пшеницата и техните причинители, описва външните им симптоми	16
5. Назовава икономически важните неприятели по пшеницата и техните причинители, описва външните им симптоми	16
6. Посочва и обяснява основните принципи на биологичното земеделие	12
7. Посочва предназначението, описва устройството и работния процес на зърнокомбайн за прибиране на зимни зърнено-житни култури	16
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Маслодайни култури. Биологично и конвенционално земеделие. Машини за обработка на почвата

Технология на отглеждане на слънчоглед – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Основни болести по слънчогледа – причинители и симптоматика. Основни неприятели по слънчогледа – видове, характеристика и повреди. Методи за борба с болестите и неприятелите по слънчогледа при биологично производство. Разграничава биологичното от конвенционалното земеделие. Култиватори за междуредова обработка – предназначение, устройство и работен процес.

Дидактически материали: схеми и снимков материал на култиватор за междуредова обработка

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Описва основните технологични операции при отглеждане на слънчоглед	14
2. Назовава икономически важните болести по слънчоглед и техните причинители, описва симптомите им (мана и фомопсис)	16
3. Характеризира основните неприятели по слънчогледа и повредите, които те нанасят (памукова ноценка, сив царевичен хоботник)	16
4. Посочва и описва методи за борба с болестите и неприятелите по слънчогледа при биологично производство	16
5. Описва предимствата и недостатъците на биологичното земеделие	12
6. Описва предимствата и недостатъците на конвенционалното земеделие	12
7. Познава и описва предназначението, устройството и работния процес на култиваторите за междуредова обработка	14
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Зърнено-бобови култури. Неприятелите по бобовите култури. Класификация на пестицидите. Биологична борба с вредителите по растенията. Почвообработваща техника

Технология на отглеждане на соя – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Неприятелите по едногодишните зърнено-бобови култури – видове, характеристика и повреди. Основни изисквания, методи и похвати на биопроизводството. Класификация на пестицидите по форма на приложение. Плугове – предназначение, видове, устройство и работен процес.

Дидактически материали: схеми и снимков материал на плуг

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Познава и обяснява последователността на основните технологични операции при отглеждане на соя	14
2. Назовава и характеризира основните неприятелите по едногодишните зърнено-бобови култури	16
3. Описва и обяснява картината на повреда от неприятелите по едногодишните зърнено-бобови култури (соев молец и грахов зърнояд)	14
4. Сравнява и описва основни изисквания, методи и похвати на биопроизводството	14
5. Описва начините за поддържане и повишаване на плодородие и биологична активност на почвата	14
6. Класифицира пестицидите по предназначение	14
7. Познава и обяснява предназначението, видове, устройство и анализира технологичния процес на плуг	14
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: **Влакнодайни култури. Основи на биологичната растителна защита - биологичен контрол. Машины за растителна защита**

Технология на отглеждане на памук – предшественици, обработка на почвата, срокове на сеитба и сеитба, торене, грижи през вегетацията и прибиране. Основни болести по памука - причинители и симптоматика. Основни неприятелите по памука – видове, характеристика и повреди. Екологични основи на биологичния контрол. Щангова пръскачка – предназначение, общо устройство и работен процес.

Дидактически материали: схеми и снимков материал на щангова и вентилаторна пръскачка

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Описва основните технологични операции при отглеждане на памук	14
2. Назовава икономически важните болести по памук и техните причинители, описва симптомите им (бактериоза, фузариено увяхване)	16
3. Характеризира основните неприятелите по памук и повредите, които те нанасят (памукова ношенка, памукова листна въшка)	16
4. Описва процеса на сертифициране на биологична продукция и обяснява в хронологична последователност стъпките на процедурата	12
5. Посочва видовете инспекции, които се извършват и обяснява целите на контрола на биопроизводството	12

6. Описва и обяснява екологичните основи на биологичния контрол	12
7. Познава предназначението и описва устройството и работния процес на шанговата и вентилаторната пръскачка	18
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Зеленчукови култури - биологично производство.
Болести и неприятели по зеленчукови култури.
Агроекологичен подход при обработката на почвата**

Технология на отглеждане на домати при ранно полско биопроизводство – предшественици, обработка на почвата, торене, производство на разсад, разсаждане, грижи през вегетацията, прибиране. Зелено торене – същност и полза от приложението му, избор и агротехника на култури за зелено торене. Производство на компост – същност, фактори и оптимални условия за протичане на процеса. Основни неприятели по доматите – видове, характеристика и повреди. Системи за обработка на почвата – принципи за съставяне, показатели за агротехническа и технологична ефективност. Минимални и нулеви обработки на почвата – същност и приложимост.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва основните технологични операции при отглеждане на доматите за ранно биопроизводство	14
2. Дефинира зелено торене и описва ползата от него. Обяснява изборът и агротехниката на културите за зелено торене	16
3. Описва компоста като органичен тор, обяснява полезните свойства и ползите от използване му	14
4. Характеризира основните неприятели по доматите и повредите, които те нанасят (попово прасе, доматен миниращ молец)	16
5. Описва съставянето на системата за обработка на почвата и обяснява показателите за агротехническа и технологична ефективност	14
6. Описва същността на минималните обработки на почвата и обяснява преимуществата и недостатъците	14
7. Избира почвозащитни обработки съобразно особеностите на деградация на почвата	12
Общ брой точки:	100

2. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

**ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Агроекологични основи и интегрирана растителна
защита при производството на зърнено житни**

култури. Биологична борба с вредителите по растенията - методи.

Характеристика на почвата като природен ресурс и екологичен фактор. Влияние на почвата – жива екосистема. Хранителни и енергийни потоци в почвата. Оценка на почвата. Замяряване на почвата – основни замърсители и източници на замърсяване. Схема на интегрирана растителна защита срещу болести и неприятелите при пшеницата. Методи за биологична борба срещу вредителите по растенията

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Характеризира почвата като природен ресурс. Описва влиянието на физичните и химичните свойства на почвата върху растенията и значението на киселинността ѝ за развитието им.	16
2. Дефинира понятието „жива почва“. Описва хранителните и енергийни потоци в почвената екосистема и обяснява различните подходи за оценка на почвата.	16
3. Посочва основните замърсители на почвата и възможните източници на замърсяването ѝ.	12
4. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важните неприятелите при пшеница.	16
5. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важните болести при пшеница	16
6. Познава и описва методите за биологична борба срещу неприятелите по растенията.	12
7. Познава и описва методите за биологична борба срещу плевелите по растенията.	12
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2:

Екологични взаимоотношения на растенията с абиотичните фактори на средата. Контрол и управление на неприятелите в агроекосистемите
Интегрирана растителна защита. Основи на биологичната растителна защита – биологичен контрол и природно регулиране.

Светлината като екологичен фактор. Топлината като екологичен фактор. Водата като екологичен фактор. Въздухът като екологичен фактор. Биотични взаимоотношения в агроекосистемите – взаимоотношенията между културните растения и животните – фитофаги в агроекосистемите. Интегрирана растителна защита – принципи, превенция,

наблюдение и праг на икономическа вредност. Интегрирани системи за растителна защита и опазване на агроecosистемите при слънчоглед. Основи на биологичната растителна защита – биологичен контрол и природно регулиране.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Описва светлината и топлината като екологичен фактор	14
2. Описва водата и въздуха като екологичен фактор	14
3. Описва и обяснява взаимоотношенията между културните растения и животните – фитофаги в агроecosистемите	14
4. Дефинира принципите на интегрираната растителна защита – превенция, наблюдение и праг на икономическа вредност	14
5. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятелни при слънчоглед	18
6. Формулира и обяснява екологични основи на биологичния контрол	14
7. Познава и обяснява природното (естествено) регулиране	12
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3:

Интегрирана растителна защита при производството на зърнено-бобови култури. Оценка на състоянието на средата (почва, въздух и вода) и връзка с растителната защита. Биологично производство на земеделски култури.

Интегрирани системи за растителна защита и опазване на агроecosистемите при соя. Показатели от анализ на почва, въздух и вода. Здравословно състояние на растенията при отделни фактори на средата (почва, въздух и вода). Принципи, предимствата и недостатъци на биологичното земеделие и пермакултура. Преход от конвенционално към биологично земеделско производство – етапи на планиране, стъпки за изготвяне на план за прехода. Сеитбообращения – полза, основни принципи, изисквания за съставянето им. Торене в биологичното растениевъдство – значение на биологично активната почва, използване на торове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести и неприятелни при соя	18
2. Назовава и характеризира показатели на анализ на почва, въздух и вода.	14
3. Посочва здравословно състояние на растенията при отделни фактори на средата (почва, въздух и вода)	14

4. Описва принципите и обяснява предимствата и недостатъците на биологичното земеделие и пермакултура.	12
5. Познава основните етапи при планиране на прехода от конвенционално към биологично растениевъдство и обяснява стъпките за изготвяне на план за прехода.	14
6. Описва ползата от сеитбообращенията в биологичното растениевъдство и обобщава основните принципи и изисквания за правилното им съставяне.	14
7. Посочва значението на биологично активната почва за храненето на растенията и обяснява използването на торовете в биологичното растениевъдство.	14
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Болести и неприятели по зеленчукови култури. Анализ и контрол на атмосферния въздух. Класификация на пестицидите. Интегрирана растителна защита.

Болести и неприятели по домати оранжерийно производство. Характеристика на атмосферния въздух като природен ресурс и екологичен фактор състав и качество на атмосферния въздух. Атмосферно замърсяване – основни замърсители на атмосферния въздух, селскостопанска дейност, като източник на замърсяване. Класификация на пестицидите по предназначение. Видове контрол върху вредителите при интегрираната растителна защита.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Характеризира икономически важните болести по домати и техните причинители, описва симптомите им	16
2. Характеризира икономически важните неприятели по домати и техните причинители, описва симптомите им	16
3. Описва атмосферния въздух като природен ресурс и посочва състава му. Обяснява значението на атмосферния въздух като екологичен фактор.	14
4. Посочва основните замърсители на атмосферния въздух и обяснява екологичните последици от замърсяването на атмосферата.	14
5. Описва източниците на замърсяване на атмосферния въздух. Дава примери за възможно замърсяване на атмосферата от дейности в селското стопанство	14
6. Класифицира пестицидите по начина на използване	12
7. Разграничава видовете контрол-биологичен, агротехнически и химичен в интегрираната растителна защита	14
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Пролетни зърнено-житни култури. Биологично производство на земеделски култури. Поддържане на почвеното плодородие чрез органично торене. Химичната защита на растенията-предимства и недостатъци. Прибираща техника

Основни болести по царевицата – причинители и симптоматика. Основни неприятели по царевицата – характеристика и повреди. Зелено торене – същност и полза от приложението му, избор и агротехника на култури за зелено торене. Производство на компост – същност, фактори и оптимални условия за протичане на процеса. Растителна защита на растенията в биологичното растениевъдство – принципи на растителната защита и методи за борба с вредителите. Контрол и сертификация на биологично производство – стъпки при сертифицирането и последващ контрол. Предимства и недостатъци на химичната защита.

Дидактически материали: схеми и снимков материал на зърнокомбайн

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Характеризира икономически важните болести по царевицата и техните причинители, описва симптомите им	18
2. Характеризира основните неприятели по царевицата, различава повредите, които те нанасят	16
3. Дефинира зелено торене и описва ползата от него. Обяснява изборът и агротехниката на културите за зелено торене	12
4. Описва компоста като органичен тор, обяснява полезните свойства и ползите от използване му	14
5. Тълкува общите принципи на растителната защита в биологичното растениевъдство и дава примери за различни методи за борба с вредителите	12
6. Описва процеса на сертифициране на биологична продукция и обяснява в хронологична последователност стъпките на процедурата	12
7. Познава и обяснява предимствата и недостатъците на химичната защита	16
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Интегрирана растителна защита при производството на влакнодайни култури. Биологична борба с плевелите по растенията. Оценка на въздействието на замърсителите в атмосферния въздух върху растенията

Интегрирани системи за растителна защита и опазване на агроecosистемите при памук. Методи на биологична борба срещу плевелите. Атмосферно замърсяване – същност и източници. Влияние на атмосферното замърсяване върху развитието на растенията. Опасни атмосферни замърсители за растенията. Повреди по растенията, причинени от атмосферните замърсители

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести при памук	14
2. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятелни при памук	14
3. Познава и обяснява методите на биологична борба срещу плевелите	14
4. Описва същността на атмосферното замърсяване и посочва източниците на замърсяване	16
5. Описва и анализира влиянието на атмосферното замърсяване върху растенията	14
6. Посочва опасните атмосферни замърсители за растенията и дава примери за повредите, които предизвикват върху растенията	14
7. Описва и обяснява използването на растенията на база на тяхната устойчивост, чувствителност и растения - индикатори към атмосферното замърсяване	14
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7:

Интегрирана растителна защита при производството на етерично-маслени култури. Качество на растителната продукция – торене и екология. Съдържание на нитрати в почвата и водата. Различия между биологично и конвенционално земеделие

Интегрирани системи за растителна защита и опазване на агроecosистемите при памук. Торене и екология. Проблеми при торенето с азотни торове – причини за внасяне на излишни количества и последиците от прекомерната им употреба. Замърсяване на водите с нитрати – земеделски източници на замърсяване и рисковете за околната среда. Правила за добра земеделска практика за опазване на водите от замърсяване с нитрати. Различия между биологично и конвенционално земеделие

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести при лавандула	14

2. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятели при лавандула	14
3. Познава и прави изводи за ефективно и екологично торене	14
4. Посочва последиците от неправилното използване на азотните торове и обяснява причините за внасянето на излишни количества	14
5. Описва източниците на замърсяване на водите с нитрати. Обяснява рисковете за околната среда и човешкото здраве вследствие на замърсяването	16
6. Описва и обяснява правилата за добри земеделски практики при употреба на азотосъдържащи торове	14
7. Посочва различията между биологично и конвенционално земеделие	14
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Интегрирана растителна защита при семкови
овощните видове. Влияние на прахово замърсяване и
водна ерозия върху растенията и тяхната защита.
Различия между биологично, биодинамично земеделие
и пермакултура**

Системи за интегрирана растителна защита при ябълката. Същност и източници на прахово замърсяване. Влияние на праховите частици върху физиологията и фотосинтезата на растенията. Водна ерозия. Последици от водната ерозия върху почвата и растенията. Агротехнически мерки за ограничаване на прахово замърсяване. Практики за ограничаване на водната ерозия. Разлика между биологично, биодинамично земеделие и пермакултура

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести при ябълка	14
2. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятели при ябълка	14
3. Описва същността на праховото замърсяване и неговите източници. Обяснява влиянието на праховите частици върху физиологията и фотосинтезата на растенията	16
4. Описва процеса на водна ерозия. Посочва негативните последици от водната ерозия върху почвата и растенията	14
5. Предлага конкретни агротехнически мерки за ограничаване на прахово замърсяване	14
6. Предлага практики за ограничаване на водната ерозия	14
7. Посочва разликата между биологично, биодинамично земеделие и пермакултура	14
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Интегрирана растителна защита при костилкови
овощните видове. Екологичен подход при торене на
земеделските култури. Контрол и управление на
неприятели в агроecosистемите**

Системи за интегрирана растителна защита при слива. Хранене на растенията – основни хранителни елементи и значението им за развитието на растенията. Роля на биологично активната почва за храненето на растенията. Системи на торене в алтернативното земеделие – екологичен подход при торене на земеделските култури и екологосъобразното прилагане на минералните торове в агроecosистемата. Агротехнически мероприятия за контрол на неприятели – видове и приложения

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести при слива	14
2. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятели при слива	14
3. Посочва основните хранителните елементи за растежа на растенията и обяснява значението на макро- и микроелементите за развитието им	16
4. Описва и обяснява кръговрата на хранителните вещества в агроecosистемата	12
5. Описва и обяснява ролята на биологично активната почва за храненето на растенията	14
6. Описва особеностите на екологичния подход при торене на земеделските култури и обяснява екологосъобразното прилагане на минералните торове в агроecosистемата	16
7. Описва и обяснява прилагането на агротехнически мерки в борбата с неприятели в агроecosистемите	14
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Интегрирана растителна защита при лоза. Контрол и
управление на болестите в агроecosистемите.
Агроecологичен подход при обработката на почвата.
Машини за прецизно земеделие**

Системи за интегрирана растителна защита при слива. Алелопатия при контрол на болестите – същност и приложение. Методи за борба с болестите – предимства и недостатъци на различните методи. Агротехнически мерки за контрол на болестите – видове и приложение. Минимални и нулеви обработки на почвата – същност и приложимост. Почвозащитни обработки на почвата. Машини за прецизно земеделие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни болести при лоза	14
2. Съставя схема за интегрирана растителна защита срещу икономически важни неприятели при лоза	14
3. Дефинира алелопатия и обяснява използването ѝ при контрол на болестите в агроecosистемите	12
4. Посочва различни методи за борба с болестите и обяснява предимствата и недостатъците им	12
5. Описва и обяснява прилагането на агротехнически мерки в борбата с болестите в агроecosистемите	12
6. Описва нулева обработка на почвата и посочва условията за нейната приложимост	12
7. Избира почвозащитни обработки съобразно особеностите на деградация на почвата	12
8. Разграничава видовете GPS технологии	12
Общ брой точки:	100

3. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1:

Видове машини за растителна защита – устройство, предназначение и избор. Мерки за превенция и контрол. Биодинамично земеделие – лунен календар, космически ритми и подход към почвата и растенията

Основни видове машини за растителна защита. Устройство и избор на машините. Фактори, влияещи върху ефективността на машината. Подходяща машина според културата. Екологични съображения при използване на техника. Мерки за превенция и контрол (зелени пояси, устойчиви сортове и др.). Биодинамично земеделие – лунен календар, космически ритми и подход към почвата и растенията.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Описва основни видове машини за растителна защита	15
2. Обяснява устройството на машините	15
3. Свързва избора на машина с типа култура, терен и размер на стопанството	15
4. Посочва фактори, влияещи върху ефективността на машината – налягане, капков размер, скорост и др.	10

5. Избира подходяща машина според културата	10
6. Включва екологични съображения при използване на техника – замърсяване, пръскане извън площта	10
7. Обяснява мерките за превенция и контрол (зелени пояси, устойчиви сортове и др.).	10
8. Описва лунния календар, космически ритми и цялостния подход към почвата и растенията	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Подготовка, настройка и безопасност при работа с пръскачка. Основни практики в биологичното земеделие. Интегрирана растителна защита – основни компоненти

Видове пръскачки (ръчни, прикачни, моторни и др.) и тяхното предназначение. Основните части на пръскачката и принцип на работа. Калибриране и ефективност на третирането. Лични предпазни средства и процедури за безопасност при работа с техника. Правила за безопасна работа и предотвратяване на замърсяване на околната среда. Мерки за поддръжка и почистване на техниката след употреба. Основни практики, използвани в биологичното земеделие – компостиране, биологичен контрол, сеитбооборот, зелено торене и др. Основни компоненти на интегрираната растителна защита.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Посочва видовете пръскачки (ръчни, прикачни, моторни и др.) и тяхното предназначение	20
2. Описва основните части на пръскачката и принципа ѝ на работа	20
3. Описва как се извършва калибриране и защо е важно за прецизността и ефективността на третирането	10
4. Посочва лични предпазни средства и процедури за безопасност при работа с техника	10
5. Изброява правила за безопасна работа и предотвратяване на замърсяване на околната среда	10
6. Обяснява мерки за поддръжка и почистване на техниката след употреба	10
7. Описва основните практики, използвани в биологичното земеделие – компостиране, биологичен контрол, сеитбооборот, зелено торене и др.	10
8. Обяснява основните компоненти, използвани в интегрираната растителна защита	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Приготвяне на работен разтвор за третиране в земеделското стопанство. Анализ и контрол на водите – основни параметри. Цели на биологичното земеделие

Значение и използване на работния разтвор в растителната защита. Биологични и конвенционални продукти за растителна защита. Принцип за изчисляване на необходимото количество разтвор за определена площ. Последователност на действия при приготвяне на разтвор (ред на смесване и разреждане). Видове лични предпазни средства и необходимост от тяхното използване. Екологични и технологични изисквания при приготвяне и третиране (време и метеорологични условия). Грешки и рискове при неправилно приготвяне или приложение на продуктите за растителна защита. Основни параметри за анализ и контрол на водите – рН, електропроводимост, нитрати и соли. Цели на биологичното земеделие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Описва значението и използването на работния разтвор в растителната защита	10
2. Посочва основни биологични и конвенционални продукти за растителна защита	15
3. Обяснява принципа за изчисляване на необходимото количество разтвор за определена площ	15
4. Описва последователност на действия при приготвяне на разтвор (ред на смесване и разреждане)	15
5. Посочва лични предпазни средства и обяснява необходимостта от тяхното използване	15
6. Описва екологични и технологични изисквания при приготвяне и третиране (време и метеорологични условия)	15
7. Обяснява възможни грешки и рискове при неправилно приготвяне или приложение на продуктите за растителна защита	15
8. Описва основни параметри за анализ и контрол на водите – рН, електропроводимост, нитрати, соли	
9. Посочва целите на биологичното земеделие	
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Компостиране в земеделското стопанство. Биодинамично земеделие – теория на Рудолф Щайнер. Анализ и контрол на почвата – методи за анализ

Същност и значение на компостирането. Подходящи и неподходящи материали за компостиране. Съотношение на въглерод и азот (C:N) и неговата роля в процеса на

компостиране. Етапи на компостирането. Начини за контрол и поддържане на активен процес. Биодинамично земеделие – теория на Рудолф Щайнер. Анализ и контрол на почвата – лабораторни и полеви методи за анализ.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Обяснява какво представлява компостирането и неговото значение за земеделието и околната среда	20
2. Разграничава подходящи и неподходящи за компостиране материали – „зелени“ и „кафяви“ отпадъци	20
3. Описва правилното съотношение на въглерод и азот (C:N) и неговата роля в процеса на компостиране	20
4. Представя етапите на компостиране	10
5. Описва начините за контрол и поддържане на активен процес	10
6. Обяснява теорията на Рудолф Щайнер	10
7. Описва основни методи за анализ и контрол на почвата – лабораторни и полеви методи за анализ	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Екологично законодателство в земеделието. Основни фактори за развитието на болести. Анализ и контрол на почвата – значение на почвата

Основни нормативни документи в областта на екологичното законодателство. Основните цели на екологичното законодателство – опазване на почви, води, въздух, биоразнообразие. Отговорностите на земеделските стопани – водене на документация, съхранение на препарати, третиране на отпадъци и др. Процедури при проверки от контролни органи – Регионална инспекция по опазване на околната среда (РИОСВ), Българска агенция за безопасност на храните (БАБХ), сертифициращи фирми. Необходимост от водене на екологична документация – дневници, справки и др. Санкции и последици при неспазване на екологичните изисквания. Ползите от спазването на екоизисквания – устойчивост, екосертифициране, пазарна добавена стойност. Болести по растенията (не по-малко от три) – име на болестта, причинител и симптоми по растението. Ролята на почвата за растенията като източник на хранителни вещества и влага.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Изброява основните нормативни документи в областта на екологичното законодателство	10

2. Обяснява основните цели на екологичното законодателство – опазване на почви, води, въздух, биоразнообразие	10
3. Разяснява отговорностите на земеделските стопани – водене на документация, съхранение на препарати, третиране на отпадъци и др.	10
4. Познава процедурите при проверки от контролни органи – РИОСВ, БАБХ, сертифициращи фирми	10
5. Обяснява необходимостта от водене на екологична документация – дневници, справки и др.	10
6. Описва санкции и последици при неспазване на екологичните изисквания	10
7. Разглежда ползите от спазването на екоизисквания – устойчивост, екосертифициране, пазарна добавена стойност	10
8. Описва три болести – име на болестта, причинител и симптоми по растението.	15
9. Определя ролята на почвата за растенията, като източник на хранителни вещества и влага	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Безопасна работа при третиране на растения. Анализ и контрол на въздуха – значение за растенията и основни замърсители. Основни фактори за развитието на неприятели

Основни рискове, свързани с работа с продуктите за растителна защита (токсичност, вдишване, контакт и др.). Лични предпазни средства и правилата за тяхната употреба. Приготвяне на работен разтвор безопасно – дозировка, разреждане, избягване на контакт. Инструкции за безопасна работа с техника – настройка, използване и спиране на уреда. Подходящи метеорологични условия за третиране (вятър, температура, влажност). Действия при аварийна ситуация – разлив, попадане на препарат и първа помощ. Съхранение на препаратите и почистване на оборудването. Екологични аспекти – предотвратяване на замърсяване, защита на опрашители и води. Влияние на въздушните условия върху фотосинтезата и дишането на растенията. Основни замърсители на въздуха. Неприятелите по растенията (не по-малко от три) – име на неприятеля и симптоми по растението. Фактори, благоприятстващи появата и масовото разпространение на неприятелите.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Изброява основните рискове, свързани с работа с продуктите за растителна защита (токсичност, вдишване, контакт и др.)	5
2. Описва личните предпазни средства и правилата за тяхната употреба – маски, ръкавици, гашеризони и очила	5
3. Обяснява как се приготвя работен разтвор безопасно – дозировка, разреждане и избягване на контакт	10

4. Представя инструкции за безопасна работа с техника – настройка, използване и спиране на уреда	10
5. Посочва подходящи метеорологични условия за третиране (вятър, температура и влажност)	5
6. Описва действия при аварийна ситуация – разлив, попадане на препарат и първа помощ	10
7. Обяснява как се съхраняват препаратите и къде се извършва измиване на оборудването	5
8. Разглежда екологични аспекти – предотвратяване на замърсяване, защита на опрашители и води	10
9. Обяснява влиянието на въздушните условия върху фотосинтезата и дишането	10
10. Описва основните замърсители на въздуха	10
11. Назовава не по-малко от три неприятеля по растенията – име на неприятеля и симптоми по растението	10
12. Описва факторите, които благоприятстват появата и масовото разпространение на неприятелите	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7:

Поддръжка и съхранение на техника за растителна защита. Основни болести по растенията – дефиниция и условия на развитие. Интегрирана растителна защита – същност и примери. Подобряване на почвата – методи

Основни видове техника за растителна защита. Основни дейности по поддръжка и почистване на техниката за растителна защита. Правила и условия за съхранение и поддръжка на техниката за растителна защита. Растителна болест – дефиниция. Екологични условия, благоприятстващи развитието на заболяването. Примери за интегрирана растителна защита. Методи за подобряване на почвата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Изброява основните видове техника за растителна защита – ръчни, гръбни, моторни, прикачни и дроне	5
2. Описва редовните дейности по поддръжка на техниката за растителна защита – проверка на дюзи, филтри, уплътнения, маркучи	5
3. Обяснява процеса на почистване след работа – безопасни методи за измиване и неутрализация на остатъци от препарати	5
4. Описва правила и условия за съхранение – вентилация, защита от влага, маркировка и заключване	10
5. Представя сезонна и профилактична поддръжка – смяна на части, смазване, калибриране	10
6. Обяснение на термина „растителна болест“	5
7. Обяснява екологичните условия, които благоприятстват развитието на заболяването	10

8. Формулира какво представлява интегрираната защита	10
9. Посочва примери за интегрирана растителна защита	20
10. Описва методи за подобряване на почвата	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Организиране и поддържане на зона за компостиране. Анализ и контрол на водите. Биологично земеделие – цели и принципи. Основни болести и неприятели по растенията

Компостиране – значение, роля, необходими материали и ползи. Анализ и контрол на водите – начин на пробовземане, основни показатели за анализ, възможни замърсители. Биологично земеделие – цели, принципи и разлики с конвенционалното земеделие. Основни болести и неприятели по растенията – дефиниции за болест и неприятел, описание на не по-малко от три болести и неприятели по растенията.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Обяснява какво е компост и каква е ролята му в устойчивото земеделие	5
2. Посочва необходими материали и съоръжения за компостиране – (органични отпадъци, растителни остатъци) и съоръжения (бункери, компостери)	10
3. Назовава екологични и агрономически ползи от компостирането	5
4. Описва начина на вземане на проби от повърхностна и подпочвена вода	10
5. Определя основните показатели за анализ – рН, електропроводимост, разтворени соли, кислород и др.	10
6. Назовава възможни замърсители на водите	10
7. Изброява основните цели на биологичното земеделие	5
8. Описва принципите на биологичното земеделие	10
9. Обяснява разликата между биологично и конвенционално земеделие	10
10. Дава дефиниция за болест и неприятел	5
11. Описва не по-малко от три болести по растенията – име на болестта, причинител и описание	10
12. Описва не по-малко от три неприятеля по растенията – име на неприятеля и описание	10
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Документация и отчетност на екологични дейности.
Интегрирана растителна защита. Разпознаване на
основни болести и неприятели**

Основни видове екологична документация – задължителна и препоръчителна документация, екологично досие и организация на документите в малко или средно стопанство. Интегрираната растителна защита – принципи, методи и ползи. Болести и неприятели – посочване на не по-малко от три болести и неприятели по растенията с описание на външен вид, вреди и засегнати култури.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Обяснява основните видове екологична документация – дневници, справки, формуляри, декларации, протоколи	5
2. Посочва задължителна от препоръчителна документация според нормативната уредба	10
3. Представя как се организира екологично досие на земеделско стопанство	5
4. Описва организация на документооборота в малко или средно стопанство	10
5. Назовава принципи на интегрираната растителна защита	10
6. Посочва методи за контрол при интегрираната растителна защита	10
7. Описва екологичните и здравословните ползи	10
8. Дава примери за прилагане на интегрираната растителна защита	10
9. Посочва минимум три неприятеля, с описание на външен вид, вреди, засегнати култури	15
10. Избира минимум три болести с описание на външен вид, вреди и засегнати култури	15
Общ брой точки:	100

**ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Отпадъци в селското стопанство – класификация и
третиране. Биологично и биодинамично земеделие.
Анализ и контрол на водите, почвите и въздуха**

Отпадъци в селското стопанство: видове, безопасно събиране и временно съхранение на отпадъци; компостиране, рециклиране, изгаряне и депониране; добри агроекологични практики за намаляване на отпадъците; законови изисквания и регламенти, свързани с управление на земеделски отпадъци и мерки за управление на отпадъците в земеделско стопанство. Биологично и биодинамично земеделие – примери, различия, ползи и приложения в практиката. Анализ и контрол на водите, почвите и въздуха – значение за растенията и методи за анализ.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Описва основните видове отпадъци в земеделието	5
2. Описва начини за безопасно събиране и временно съхранение на отпадъци	10
3. Обяснява методи за третиране – компостиране, рециклиране, изгаряне, депониране	10
4. Представя добри агро-екологични практики за намаляване на отпадъците	10
5. Посочва законови изисквания и регламенти, свързани с управление на земеделски отпадъци	10
6. Предлага конкретни мерки за управление на отпадъците в земеделско стопанство	10
7. Примери за биологични практики	10
8. Примери за биодинамични практики	10
9. Разлики между биологично и биодинамично земеделие	5
10. Ползи и приложения в практиката на биологичното и биодинамичното земеделие	5
11. Значение на водата, почвата и въздуха за растенията	5
12. Методи за анализ на водите, почвите и въздуха	10
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма за съответната степен на професионална квалификация по професията. Тестовите включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;
- права и задължения на учениците по време на изпита;
- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията.

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентности съобразно нивото по НКР/ЕКР, както следва:

- за втора степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 3) – компетентности, необходими за изпълнение на еднотипни задачи, за решаване на рутинни проблеми и за извършване на рутинни дейности, както и ограничен набор от практически знания, необходими за изпълнението на по-сложни задачи в познати условия;
- за трета степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 4) – компетентности, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.;
- за четвърта степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 5) – компетентности, необходими за решаване на сложни задачи, изискващи творческо мислене и прилагане на алтернативни методи и начини на действие в позната и/или непозната ситуация и среда, критично осмисляне от различни гледни при решаване на задачи и проблеми в съответната професионална област.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	II степен на професионална квалификация Тежест 40%		III степен на професионална квалификация Тежест 50%		IV степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	4	20	2	10	2	10
2	4	20	2	10	2	10
3	4	20	2	10	2	10
4	4	20	2	10	2	10
5	4	20	2	10	2	10
6			2	10	2	10
7			2	10	2	10
8			2	10	2	10
9			2	10	2	10
10			2	10	2	10
	20	100	20	100	20	100

Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки.

При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.

V. УКАЗАНИЯ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведението) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използваната в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Оформяне на дипломния проект

Формат - A4;

Брой редове на страница - 30;

Брой на знаците - 60 знака на ред;

Общ брой на знаците в 1 страница - 1800 – 2000 знака

Шрифт - Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. задълбоченост и обоснованост на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10
3.3. умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект	30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. правилно използване на професионалната терминология	5

5.2. ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, като за обучаемите, които придобиват по-високата степен на професионална квалификация, индивидуалното задание може да съдържа извършване компетентности за по-ниската степен на професионална квалификация по съответната професия;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда^{1*}	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5

^{1*} Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилено подбира количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
Общ брой точки:		100

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професия код 081105 „Агроекология и растителна защита“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е, както следва:

- за втора степен на професионална квалификация – в съотношение 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от

общия брой точки. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията;

- за трета и четвърта степен на професионална квалификация – в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо)

.....
.....
.....
.....

Председател на изпитната комисия :
(име, фамилия) (подпис)

**Директор/ръководител
на обучаващата институция:**
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/
обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Индивидуално задание №

На
(трите имена на ученика/обучавания)

..... клас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на индивидуалното задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

.....
.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител
на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/
обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

На.....ученик от клас
(трите имена на ученика)

Тема:.....

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....

.....

.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:

(име, фамилия)

(подпис)

Ръководител-консултант:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор:

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката
..... да бъде допуснат/а до
защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез
защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част.

..... 20..... г.
гр./с.

Рецензент:
(подпис)